

עודכן ב- 11/09/2008 02:54

מרוויחים מזיעתם של עובדי כוח האדם

מאת עמי פרנקל

>> זה מכבר מתפרסמים מעל במה זו מאמרים של בעלי חברות כוח אדם (כדוגמת מאמרה של עו"ד אורנה שר "עובדי הכוח אדם קירחים מכל הכיוונים", 2.9.08), מעסיקים שונים ובאי כוחם, שבהם נשמעת קינה וזעקה על מר גורלם של עובדי כוח האדם, שאיתרע מזלם ובשל הפשרת התיקון לחוק קבלני כוח אדם, מוצאים עצמם ללא תעסוקה.

ואולם, מיד כשתסתיים התפעמותנו לנוכח אכפתיות נוגעת ללב זו של המעסיקים ובאי כוחם, ותחושת הסולידריות המופלגת שהם מגלים, פתאום, נוכח מצוקות העובדים, יש לזכור ולהיזכר שאך תמול שלשום המעסיקים בכלל וחברות כוח האדם בפרט חלבו דיוידנדים כפולים ומכופלים משיטת ההעסקה של עובדים באמצעות גורמי תיווך.

כניסתו לתוקף של החוק היא בבחינת טיפול חירום מינימלי לתופעה סרטנית, שכרסמה נתח משמעותי ביותר בבשר עולם יחסי העבודה. חשוב להבין שאין מדובר רק במצוקת המוחשית והקונקרטית של עובדים, שעבודתם מסורסרת ונמכרת לכל דורש כמצרך בשוק. שיטת העסקה זו יצרה סוגים ומעמדות שונים של עובדים באותו מקום עבודה, וגרמה בכך לנזק קשה לכל העובדים בישראל וכן ליחסי העבודה הקיבוציים.

הנושא אינו רק מצוקת אלה העומדים חשופים בקו הראשון, אלא מצוקתם העקיפה של כל העובדים. חשוב להבין כי ברגע שמתאפשרת העסקת עובדים זולים ופגיעים, ניזוקים כל העובדים ומעמדם עומד בסכנה. כך במקרה של מהגרי עבודה (עובדים זרים) וכך לגבי עובדי השוק השניוני - עובדי כוח האדם, שאף אם עורם לא כהה ועיניהם לא מלוכסנות, בפועל הם עובדים זרים במובנים רבים.

העסקה שיטתית וארוכה של עובדים באמצעות תיווך, הפכה מה שהיה פתרון לגיטימי כמענה לשעת דחק של המעסיק (כגון מילוי מקום עובדת שיצאה לחופשת לידה), לנוהג מושרש. כך פשתה הרעה החולה של העסקה באמצעות חברות כוח אדם או מה שמתכנה "חברות שירותים" - לעתים חברות אותנטיות ולעתים ישות שהיא מכבסת מלים לשירותי כוח אדם, הן במגזר הפרטי והן הציבורי.

גם לחשש כאילו החוק מנוגד לחובת המכרזים בקבלת עובד לעבודה (בשירות המדינה) אין כל בסיס. כל שהחוק בא לקבוע הוא את קיום יחסי עבודה ישירים בין העובד למעסיק. בניגוד לטענה שהחוק כופה עובדים בלתי רצויים על מעסיקיהם, בא החוק לסתום את הגולל על תופעה שיצאה משליטה, ושהחלישה את כוחם של העובדים - ועל כך יש לברך.

אל לנו להתרשם מ"דאגת" המעסיקים - האינטרס הציבורי זכה לביטוי הולם בחוק, וחבל שחלפו הרבה שנים בטרם נכנס לתוקף. אמת, יהיו בהם מי שייאלצו לחפש מקום עבודה חדש. ואולם רבים אחרים יהפכו למה שהיו צריכים להיות מלכתחילה - עובדי מעסיקיהם.

הכותב הוא שותף במשרד עו"ד בני כהן ושות'

כל הזכויות שמורות, "הארץ" ©

סגור חלון